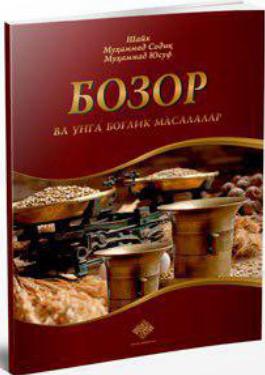

Ўзганинг савдоси устига савдо қилиш ҳаромдир

ШАЙХ МУҲАММАД СОДИҚ МУҲАММАД ЮСУФ

ЎЗГАНИНГ САВДОСИ УСТИГА САВДО ҚИЛИШ ҲАРОМДИР

«БОЗОР ВА УНГА
БОҒЛИҚ МАСАЛАЛАР»
КИТОБИЛАН

14:00 / 28.07.2019 2050

Савдода ҳаром қилинган ишлардан бири бирорнинг савдоси устига, у баҳолашишни тугатмай туриб савдо қилишдир.

????? ?????? ??????? ??????? ?????? ?????????????? ????
????????????? ??? ?????? ?????? ?????? ??????: «??? ??????
?????????? ?????? ?????? ??????? ?????????? ?????? ??????????
????? ?????? ?????????? ??????? ?????? ?????? ?????? ??????????
????».

????? ?????. ??????». ?????? ???????????.

Ибн Умар розияллоҳу анхұмодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Киши ўз биродарининг савдоси устига савдо қилмасин, ўз биродари совчилиги устига совчилик қилмасин. Фақат унга ўзи изн берса, майли», **дедилар**».

Бухорий, Муслим, Абу Довуд, Термизий ва Насойи ривоят қилишган. Бошқа бир ривоятда:

«Мусулмон ўз биродарининг савдолашиши устига савдолашмасин», дейилган.

Ушбу ҳадиси шарифда савдода содир бўлиб турадиган икки хил ишдан наҳий қилинмоқда:

1. Бировнинг битирган савдоси устига савдо қилиш.

Бу икки хил кўринишда бўлиши мумкин:

Биринчи кўринишда бировдан нарса сотиб олган одамга: «Савдонгни бузиб, нарсасини қайтариб бер, мен сенга худди шу нарсани арzon нархга бераман», дейди.

Икkinchi kўrinishiда esa: «Birovga narsha сотgan odamga: «Savdongni buziб, nar sangni қайtariб ol, men senha undan kўra kўproq pul tўlaiman», deyidi.

Бу кишилар ўртасида келишмовчилик, уруш-жанжал келтириб чиқарадиган бузғунчиликдан иборат ишдир. Эркин бозор қоидасига, одамларнинг баъзилари баъзиларидан фойда олишига зид нарсадир. Шунинг учун ҳам бу нотўғри иш шариатда ман қилинган.

2. Бировнинг савдолашиши устига савдолашиш.

Яъни бир киши бир нарсанинг устида савдолашиб қўйди, ҳали бир йўла сотиб олгани йўқ. Шунда бир одам келиб, сотувчига: «Менга сотсанг, undan kўp narx beraman», дейиши мумкин эмас. Ёки харидорга: «Менинг худди шу савдолашган нарсангга ўхшаш нарсам бор, senha arzoniga beraman», дейиши мумкин эмас. Савдо битса, битиб кетди, битмаса, учинчи

киши ўз мақсадини айтса бўлади. Бу ишда ҳам бошқаларга зарар келтириш борлиги учун ҳаром қилинганд.

Ўйлаб кўрадиган бўлсак, бозор ва савдо соҳасида келиб чиқадиган қўпгина уруш-жанжал, келишмовчиликларнинг асосий сабабларидан бири ушбу ҳадиси шарифда зикр қилинган масаладир. Кишиларнинг Ислом таълимотларидан бехабарликлари, хабардорларнинг мазкур таълимотларга амал қилмасликлари оқибати нима бўлишини шундан ҳам билиб олаверсак бўлади.

«Бозор ва унга боғлиқ масалалар» китобидан